

עפ"ג 21/1302 - מדינת ישראל נגד סולימאן זיאן

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

15 יולי 2021

עפ"ג 21-01-1302 מדינת ישראל נ' זיאן

בפני הרכב כב' השופטים:
ר. גריל, שופט עמידה [אב"ד]

א. בולוס, שופט
מ. דאוד, שופט

המעוררת:
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז חיפה
עו"ב"כ עזה"ד שרון אייל

נגד
המשיב:
סולימאן זיאן
עו"ב"כ עזה"ד באסל פלאח

הודעת ערעור מיום 3.1.2021 על גזר-דיןו של בית-משפט השלום בקריות (כב' השופט סימי פרג קימלוב) מיום 6.12.20 ב-ת"פ 28620-04-19

6.12.20 ב-ת"פ 28620-04-19

פסק דין

א. בפנינו ערעור המדינה על גזר-דיןו של בית משפט השלום בקריות (כב' השופט סימי פרג קימלוב) מיום 6.12.20 ב-ת"פ 28620-04-19, לפי נדון המשיב,olid 1975, לארבעה חודשים חדש מסר על-תנאי למשך שלוש שנים שלא יעבור כל עבירות אלימות לרבות עבירה אiomim וכן עבירה של תקיפה עובד ציבור, ובនוסף חייב לחתום על התchiebot בסך 2,000 ₪ להימנע מביצוע העבירות בהן הורשע במשך שנתיים. כמו כן חייב המשיב לשלם לכל אחד משני המתלוונים פיצוי בסכום של 3,000 ₪.

בנוסף, ניתן נגד המשיב צו מבחן למשך 18 חודשים.

ב. בכתב-האישום המתוקן שהגישה המדינה כנגד המשיב נטען, שבימים 19.4.8, במהלך חופה שבבית החולים על רקע דרישתו של המשיב מן הצוות הרפואי במקום לקבלו למחלקה, ניגש מנהל המחלקה לעבר המשיב ולאחר בירור עמו הפנה אותו לאגף מהלכים.

על רקע אי-שביעות רצונו של המשיב מן הטיפול בו, תקף המשיב את מנהל המחלקה לרפואה דחופה בגין חולצתו והיכה מכות אגרוף בפניו ובצוארו. רופא העבד במחלקה נחלץ לעזרת המנהל וניסה למנוע מן

עמוד 1

המשיב להמשיך להכות את המנהל ואזיו תקף המשיב את הרופא בcpf שהיכה מכות אגרוף בפניו ושרט את פניו עד שלבסוף נפלו המשיב, המנהל והרופא על הרצפה.

לרופא נגרמו שפשופים שטחיים וסימני חבלה בפנים ומאתורי האוזן ולמנהל המחלקה נגרמו סימני חבלה בפנים ובבית החזה, דהיינו, חבלות של ממש.

כתב-האישום המתוקן ייחס למשיב עבירות של תקיפה הגורמת חבלה ממש לפי סעיף 380 של חוק העונשין, התשל"ז-1977, ותקיפת עובד ציבור לפי סעיף 382א (א) של חוק העונשין.

ג. בישיבת בית משפט קמא מיום 19.5.7. הודה המשיב בעבודות כתב-האישום המתוקן והורשע בעבירות שיוכסו לו בכתב-האישום המתוקן.

הזמן תסניר שירות המבחן. מן התקשיר מיום 19.10.28 עולה, כי המשיב אינו עובד מחמת בעיות רפואיות ומתקיים מקצבת נכות של המוסד לביטוח לאומי. המשיב סיים 12 שנים לימוד ללא תעודה בגרות ושירות שירות צבאי חלקו של שנתיים וחצי. במהלך השנים עבד בין היתר בעבודות טich, עבודות בניין ובמגרש למכירות מכוניות. השתלבותו בעבודה לאורך השנים התאפיינה בא-יציבות ומעברם למקום העבודה אחד לשנהו.

משנת 2005 אין המשיב עובד מחמת התדרדרות במצבו הבריאותי זאת לאחר שהתגלתה אצל המשיב מחלת שבעיטה עבר ניתוחים שהותירו אותותיהם מבחינה חיצונית והדבר הביא לידי כך שהמשיב נוטה להתבודד ולהסתגר רוב הזמן בביתו.

המשיב קיבל על עצמו אחריות חלקית ביצוע העבודות, כשהוא מנסה לטשטש את חלקו ואת אחריותו ביצוע העבודות ותוך השלכת האחריות על גורמים חיצוניים לו ובין היתר על התנהלות המתלווננים נפגעי העבודות.

שירות המבחן התרשם, שקיים אצל המשיב סיכון משמעותי להשנות העבודות אלימות ברמת חומרה משמעותית, וכיון שהמשיב שולל נזקקות טיפולית אין בידי שירות המבחן המלצה טיפולית להפחחת הסיכון. המלצה שירות המבחן לבית משפט קמא הייתה להטיל על המשיב עונש מסר שניtin לרצותו בעבודות שירות, ולרבות מסר מותנה, התחייבות כספיות ופיזי כיספי משמעותית לשני המתלווננים.

ד. יזכיר, שלחוות המשיב חמיש הרשעות קודמות, שתיים מתוקן בגין ביצוע עבודות ללא היתר (האחרונה בהן היא עבירה משנה 2005).

שלוש הרשעות הן בגין עבודות אלימות, אך יזכיר שמדובר באירועים מלפני שנים רבות, דהיינו, חבלה על ידי שניים או יותר לפי סעיף 335(א)(2) של חוק העונשין - הרשעה היא משנת 2001 והעבירה היא משנת 1997. כמו כן הרשעה משנת 1998 בגין תקיפה הגורמת חבלה ממש לפי סעיף 380 של חוק העונשין, עבירה משנת 1996, וכן הרשעה משנת 1998 בגין תקיפת סתם לפי סעיף 379 של חוק העונשין, עבירה משנת 1994.

. 28.2.20 מיום נוסף בתסקיר המבחן השירות לבית משפט קמא להעמיד את המשיב בצו מבנן לתקופה של 12 חודשים ובמסגרתו תיבדק אפשרות שלובו במערך הקבוצות המתקיים בשירות המבחן או בטיפול מתאים במסגרת שירות הרווחה בקהילה.

. 28.6.20 מיום נוסף בתסקיר צוין, כי השירות המבחן נערך לשילוב המשיב בקבוצה טיפולית ואולם, עקב מגפת הקורונה והגבלות משרד הבריאות לא ניתן היה לקיים מפגשים טיפולים קבועתיים.

צוין עוד, שהמשיב ממשיר בנטילת אחירות על ביצוע העברות וGBT נכונות לשתף פעולה בתהיליך טיפול. עוד התרשם השירות המבחן, שניהול ההיליך המשפטי מהווה עבור המשיב גורם הרתעתי. מאז ביצוע העברות לא נפתחו נגד המשיב תיקים פליליים נוספים ושירות המבחן רואה חשיבות רבה בעניינה שתכלול אלמנטים טיפוליים שתוכל לסייע בהפחחת הסיכון להישנות מעשים דומים בעtid.

. 13.11.20 צוין, כי השירות המבחן שקל להטיל על המשיב עניינה מוחשית במסגרת שירות לתועלת הציבור, במקום עבודות שירות, אך מחמת מצבו הבריאותי, כך העריך שירות המבחן, לא יוכל המשיב לעמוד במחויבות הנדרשת לביצוע עבודות השיל"ץ וכן למנוע שירות המבחן מלבוא בהמלצתו.

שירות המבחן חזר על-כך, שעניינה שתכלול אפיק שיקומי יש בה כדי להפחית סיכון הישנות מעשים דומים בעtid וזאת באמצעות שילוב המשיב בתהיליך טיפול ממושך ומ مكان ההמלצה להעמיד את המשיב בצו מבנן לתקופה של 18 חודשים, ובמסגרת זו ישתלב המשיב בטיפול במערך קבועתי בשירות המבחן או בטיפול פרטני לפי הצרכים שלו, לצד מסר מותנה והתחייבות להימנע מעבירות דומות בעtid.

. כ. במסגרת הראיות לעונש הופיע בפני בית משפט קמא הרופא המתפל במשיב ד"ר ערף סלאמה ולצורך כך הוגש לתיק בית-המשפט מסמכים רפואיים בעניינו של המשיב, מסמכים שהציגו את התדרדרות במצבו הרגשי של המשיב נוכחות הניתוחים בעבר וההשלכות של ניתוחים אלה על חייו וכן כן הוגש מסמכים רפואיים באשר למחליה ממנה סובל המשיב.

במסגרת עדותו ציין ד"ר סלאמה, בין היתר, שבמועד האירוע מסרה לו רعيיתו של המשיב כי הוא סובל מכabi' ראש חזקם במיוחד וכן הפנה ד"ר סלאמה את המשיב לחדר המיון, והרופא מעריך שככל הנראה העיכוב במתן הטיפול "הוציא את המשיב מדעתו".

הרופא סבר, שהמשיב אינו כשיר לעבודה שתחשוף אותו לציבור יותר מיד. כאשר נשאל לגבי המסוכנות הנש��ת מן המשיב, אמר ד"ר סלאמה שהמשיב מעולם לא הגיע להתנהגות כפי שזו תוארה בכתב-האישום.

. ט. בטיעוניה לעונש בפני בית משפט קמא ציינה ב"כ המדינה, כי מתחם העניינה הראיי בנסיבות אלה נע בין 12 חודשים לפחות בפועל ל-24 חודשים לפחות בפועל לצד עניינה נלווה, ואילו הסנגור טען, שאינו חולק על חומרת מעשיו של המשיב, אך הדגיש את נסיבותיו האישיות של המשיב, הודהתו בהזדמנות הראשונה, והוסיף כי מדובר באירוע ספונטאני לא מתוכנן שהתרחש כשהמשיב הגיע לבית החולים

כשהוא סובל מכאב עזים והיה בסערת רגשות. הסגנור טען, שמצוות הרפואי של המשיב מצדיק חריגה ממתחם הענישה ההולם.

המשיב בדבריו ביקש את סlichtת הרופאים ובית החולים והביע צער על מעשיו.

ו. בית משפט קמא עמד על החומרה הרבה הטמונה בבחירה עבירות כלפי צוותים רפואיים המבצעים את תפקידם למען השירות לאזרוח בעת מצוקה רפואי, וכן ציין בית משפט קמא, שעבירות כלפי צוותים רפואיים אלה הפכו לתופעה שבאה לידי ביטוי מעט לעת ויש להילחם בה תוך העברת מסר שכבודם ושלומם של צוותי הרפואי לא יהיה הפקר.

עוד הינה בית משפט קמא לשורה של גורי דין שניינו בעבירות שבוצעו כלפי עובדי ציבור ובהתאם לפסיקה הנוגאת קבע בית משפט קמא כי מתחם הענישה נע בין 7 חודשים מאסר שירות וירצומו בעבודות שירות ועד ל-18 חודשים מאסר בפועל.

בשים לב לתסקורי שירות המבחן, ומשתבררו במהלך המשפט פרטים נוספים מצבו הרפואי המורכב של המשיב החליט בית משפט קמא, בהתחשב בשיקולי שיקום, לחרוג לפחות מתחם הענישה.

בית משפט קמא קבע, שבהתאם לתסקיר שירות המבחן ומכלול נסיבות המקלה סיכון השיקום של המשיב אינם מבוטלים, ولكن רשיין בית-המשפט לחרוג מתחם הענישה.

בית משפט קמא הינה למסמכים הרפואיים, לעדותו של ד"ר עארף סלאמה, ולמחללה הקשה ממנה סובל המשיב בעטיה עבר פרוצדורה כירורגית קשה מאוד. בית משפט קמא הבahir, שאר מובן וברור הוא שמצב רפואי מורכב וקשה אינו מצדיק תקיפת צוות רפואי, אך לפי עקרון הענישה האינדיידואלית אין להתעלם מנתוני האישים של המשיב ומן העובדה שעקב מצבו הרפואי אינו יכול לבצע עונש מאסר על דרך עבודה שירות, והמלצת שירות המבחן אף תומכת בכך.

בשים לב לנסיבות אישיות אלה של המשיב, ובמיוחד מחלתו הקשה והשלכות מחלתו על תפקודו היומיומי החליט בית משפט קמא לסתות מתחם הענישה, ולהימנע מהטליל על המשיב עונש מאסר, אף לא בדרך עבודה שירות, ולפיכך גזר בית משפט קמא על המשיב את העונשים שתיארנו בפתח דברינו.

ו". המדינה מיאנה להשלים עם גזר-דיןו של בית משפט קמא וערעורה מונח בפנינו.

נטען, שכטב האישום מתאר ארוע אלימות חמור שארע בគותלי בית החולים כשהמשיב תקף, מחמת אי-שביעות רצונו מהטיפול בו, באופן ברוטאלי את מנהל המחלקה לרפואה דחופה ואת הרופא שנחלה לעזרת המנהל, וגרם להם חבלות קשות. המדינה סבורה, שבית משפט קמא לא נתן משקל ראוי לחומרה בהתנהגות המשיב

החוופת במלוא כוורה הtentations אלימה, ברוטאלית ומשולחת רсан אותה הפנה המשיב כלפי המתלוננים מחייבת שהם הפנו אותו לאגף המהלים.

המדינה מדגישה, שהרופאים הם שומרי הסף לבירות הציבור. אלומות כלפי רופאים הפכה לرعاה חוליה בחברתנו ויש למגר תופעה זו ואין להשלים עם כך שרופא במדינה ירגש מאויים על ידי מטפל על רקע החלטות מקצועיות המסורתי לשיקול דעתו. חובת בית המשפט לתחם הגנה מתאימה לציבור הרופאים.

נטען בערעור המדינה, שמתחם הענישה שהטייל בית משפט קמא, ולפיו הסף התחתון מתחילה ב-7 חודשים מסר שיכול וירוץ בעבודות שירות הוא נמור מיד בשים לב לכך שמדובר בעבירות בהן פוטנציאלי הנזק הוא גבוה.

עוד נטען בערעור המדינה, שהتسkieir הראשון של שירות המבחן בעניינו של המשיב הוא שלילי, לא הייתה בו קבלת אחריות מלאה מצד המשיב והتسkieir לא המליך על דרך שיקום.

עוד נטען, שד"ר סלאמה, שהuid עד הגנה, מסר שלדעתו המשיב מסוגל לבצע עבודות שירות אך ללא חשיפה לציבור רחב של אנשים. לטעמה של המדינה, היה על בית משפט קמא לשלוח את המשיב למומנה על עבודות שירות כדי לבדוק את התאמתו ולמעשה המסקנה שאין המשיב יכול לרצות עונש מסר על דרך עבודות שירות התגבשה על סמך דברי הסנגור ולא אסמכתא רפואי.

המדינה אינה חולקת על-כך שהמשיב סובל מבעיות רפואיות ונפשיות, אך לטעמה התוצאה אליה הגיע בית משפט קמא אינה מידיתית, ותוצאת גזר הדין מפקירה את ציבור הרופאים הויל והמושמעות היא שככל פעם שהתווך הוא אדם חולני הסובל מכאבים יזכה הוא להקלת בענישה.

עוד טענה המדינה, שהמערער מהוּה סכנה לציבור הויל וمعدات הרופא ד"ר סלאמה עולה שהמשיב סובל מהתפרצויות זעם, אינו מטפל תרופתית כראוי, וקיימות סכנה שהוא יחוור על מעשייו.

בנוסף טענה המדינה, שגם הפיזי שנספק לרופאים הוא נמור ביותר. מכאן העדרה בערעורה של המדינה לקבוע מתחם ענישה גבוהה יותר, להחמיר בעונשו של המשיב על דרך הטלת מסר, וכן להחמיר ברכיב הפיזיים.

יב. בישיבה שהתקיימה בבית משפט זה ביום 11.3.21 ניתנה החלטה על הזמנת חוות דעתו של הממונה על עבודות שירות, ומהוות הדעת מיום 19.4.21 עולה, שלא נמצא מקום למשיב להשמה בעבודות שירות וזאת על בסיס חוות דעת רפואית לעניין מצבו הבריאותי.

המשיב אף ציין בפני שירות המבחן שהוא חוליה, אינו עובד ואני יכול לעבוד בעבודות שירות.

בישיבה נוספת שהתקיימה ביום 29.4.21 ונוכח האמור בחוות דעתו של הממונה על עבודות שירות, ניתנה

החלטה על הפניה המשיב לשירות המבחן למבוגרים על-מנת שתיקבע כשירותו של המשיב לביצוע עבודות של"צ.

ו"ג. בתסקירות שירות המבחן שהומצא בבית המשפט מיום 30.6.21 ציין, כי המשיב נמצא בקשר עם שירות המבחן, ונערך עמו שיחות על-מנת לגבש תכנית טיפולית מתאימה עבורו.

שירות המבחן מתרשם, שהמשיב מגלה הבנה לחומרת העבירות שביצע ומכיר בפסול שבהתנהגו נושא כתבת-האישום, והוא מבטא מוטיבציה לקבל סיוע של גורמי הטיפול ועתיד להשתלב בקבוצה טיפולית לניהולibusים המתקיימת במסגרת שירות המבחן.

שירות המבחן ציין, לאחר בדיקה, כי ניתן לגבש תוכנית של"צ המותאמת למצבו הבריאותי של המשיב באופן שיתאפשר לו לבצע את העבודות תוך התחשבות במצבו הבריאותי ומגבלוויותיו. בהתאם לתוכנית המוצעת יוכל המשיב לבצע צו של"צ בהיקף של 200 שעות בעבודות תחזוקה במסגרת המועצה המקומית ירכא.

שירות המבחן חזר והמליץ על הטלת ענישה שתאפשר קיומו של אפיק שיקומי לצד ענישה מוחשית שתיתן ביטוי למחרם ממשי והעוני שיאה על המשיב לשאת בו בגין חומרת מעשיו.

ו"ד. בישיבת בית-המשפט שהתקיימה בפינוו ב"כ המדינה מחייבת שביתת הפרקליטים, ואילו הסגנורית מסרה, כי בשיחה שקיימה עם ב"כ המדינה הסכימה זו להמלצתו של הتسקיר מיום 30.6.21.

בהחלטתנו מאותו יום ביקשנו לקבל את תגובת ב"כ המדינה בכתב ביחס להודעתה הנ"ל של הסגנורית ציינו, שכל שהתגובה תאפשר זאת נוכל ליתן את פסק הדין בהתאם.

במעםך זה (שבו גם נכח המשיב עצמו) הזהרנו מראש את המשיב, שיאה עליו לקיים את כל ההוראות של צו של"צ ואם יפר הוראה או לא יקיים את צו של"צ כנדרש ניתן יהיה לקבוע את עונשו מחדש לפי סעיף 17ד של חוק העונשין.

ט"ו. בהודעתה מיום 14.7.21 הודיעה ב"כ המדינה, שהיא משaira לשיקול דעת בית-המשפט את ההחלטה בדבר אימוץ המלצות הتسקיר בעניינו של המשיב וזאת נוכח מצבו הרפואי המיוחד והמורכב.

ט"ז. על-יסוד כל האמור לעיל, החלטנו לקבל חלקית בלבד את ערעור המדינה על דרך הטלת צו של"צ על המשיב.

נדגיש, שהעברית בגינה הורשע המשיב היא עבריה חמורה דהינו, תקיפתם של רופאים על רקע مليו תפקידם, תקיפה שבטעיה נגרמו לרופאים חבלות של ממש.

פסקת בית-המשפט קובעת חד-משמעות שעובדי ציבור הם "חוופים בצריח", ומכאן החובה להגן הן על שלמות גופן והן על כבודם. האינטראס הציבורី מחייב שהחוק יספק הגנה אפקטיבית לאנשי הציבור על-מנת שלא יבוצעו את תפקידם ללא מORA. המסר שיצא מבית המשפט חייב להבהיר שכבודם ושלוםם של צוותי הרפואה לא יהיה הפקר (בית משפט קמא הפנה בעניין זה לדברי כב' הנשיה א' חיות בע"פ 6123/05 **חתוכה נ' מדינת ישראל** (25.12.2005).

ו".ז. המקרה שבפנינו הוא מקרה יוצא דופן המצדיק את התוצאה אליה הגיע בית משפט קמא ולפיה יש לחרוג לפחות ממתחם הענישה שנקבע, וזאת בשל למצבו הרפואי המורכב של המשיב, שעבר ניתוחים מחמת המחללה בה לקה והדבר הביא להשלכות, בין היתר, גם על מצבו הנפשי והרגשי, והדברים נתמכים הן על-פי המסמכים הרפואיים שהונחו בפני בית-המשפט והן עדות ד"ר סלאמה המטפל במשיב.

בנסיבות מיוחדות וחריגות אלה, רשאי היה בית משפט קמא להסתמך על דברי בית-המשפט העליון בע"פ 14/5669 **אורו לפוליאנסקי נ' מדינת ישראל**, סעיף 229 (29.12.15):

"מצאת כי יש לאפשר לבית המשפט לחרוג לפחות ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי צדק. קביעת חריג זה, נובעת מעיקרון המידתיות בענישה הנגזר מהחoba החלטה גם על בית-המשפט לפועל לפי חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. קביעה זו, שבמסגרתה נפתח פתח צר כאמור לעיל, יש בה מענה לצורך - המתעורר באמנות במרקם חריגים ונדרירים - לגוזר על נאשם עונש מוחץ למתחם העונש ההולם למעשהיו ולהגיעו למתוצאה צודקת והוגנת במקרים פרטניים...".

ו".ח. על-יסוד כל האמור לעיל, אנו מקבלים חלקית בלבד את ערעור המדינה, ומטילים על המשיב, בנוסף לעונשים שהטייל עליו בית משפט קמא בגין הדין מיום 6.12.20 (ואשר נשאים על כנמו ללא שינוי) גם צו שירוט לתועלת הציבור בהיקף של 200 שעות אותן יבצע בעבודות תחזקה במסגרת המועצה המקומית ירכא.

בישיבה הקודמת מיום 8.7.21 בה נכח המשיב עצמו, הזהרנו אותו מראש, ואנו חוזרים על הדברים בפסק דיןנו זה, שהוא עליו לבצע את כל ההוראות של צו השלי"צ וככל שיפר הוראה, או לא יק"ם את צו השלי"צ כנדרש, ניתן יהיה לקבוע את עונשו מחדש, הכל לפי סעיף 17ד של חוק העונשין.

铭记ות בית-המשפט תמציא את העתק פסק הדין אל:

1. ב"כ המדינה: עו"ד שרון איל (פמ"ח - פלילי)

2. ב"כ המשיב: עו"ד באסל פלאח, עכו (אנו מורים לעו"ד פלאח למסור את העתק פסק הדין לידי המשב, ולהבהיר למשיב את משמעות כל האמור בפסק הדין).

3. שירות המבחן למובגרים (שימצא דוח סיכום לבית משפט זה).

ניתן היום, ו' אב תשפ"א, 15 ביולי 2021, בהעדר הצדדים.

מ' דאוד, שופט

א' בולוט, שופט

י' גריל, שופט עמידה

[אב"ד]